

Eftirlit - Stensilhreinsir - hættuleg vara

Dagsetning	30.7.2020
Fyrirtæki	Enso ehf
Heimilisfang	Faxafeni 10, 108 Reykjavík
Kennitala	4701022680
Starfsemi	Heildsala
Eftirlitsstaður	Faxafeni 10
Fulltrúi fyrirtækis á vettvangi	Árni Geir Ómarsson
Fulltrúi UST	Fífa Konráðsdóttir
Tegund eftirlits	Efnaeftirlit
Tengiliður fyrirtækis	Árni Geir Ómarsson

SAMANTEKT

Umhverfisstofnun fór í eftirlit með efnavöru hjá Enso ehf þann 30.7.2020. Skoðuð voru gögn um eina vöru í mismunandi umbúðarstærðum (1 L og 5 L) sem reyndist ekki uppfylla kröfur sem settar eru fram í þeim lögum og reglugerðum sem falla undir umfang eftirlitsins.

Varan Sericol Seristrip Liquid var skoðuð með hliðsjón af ákvæðum reglugerðar nr. 415/2014 um flokkun, merkingu og umbúðir efna og efnablandna (CLP) og reglugerðar nr. 300/2014 um þvotta-og hreinsiefni en þar sem varan er seld í heildsölu til fagmanna og er ekki seld almennum neytendum fellur varan ekki undir viðbótarskilyrði varðandi merkingar þvotta- og hreinsiefna.

Eftirlitið leiddi í ljós að varan uppfyllir ekki skilyrði efnalaga nr. 61/2013 og reglugerðar nr. 415/2014 um flokkun, merkingu og umbúðir efna og efnablandna, sem innleiðir reglugerð (EB) nr. 1272/2008.

Í ljósi þess að varan er ekki á markaði eins og sakir standa, gerir Umhverfisstofnun ekki kröfu um úrbætur að sinni. Aftur á móti beinir Umhverfisstofnun þeim tilmælum til Enso ehf. að merkingar Sericol Seristrip Liquid verði uppfærðar og bætt úr frávikum áður en varan verður sett á markað á ný.

MERKING HUGTAKA OG SKAMMSTAFANIR

Merking eftifarandi hugtaka og skammstafana sem notuð eru í skýrslunni er sem hér segir:

CLP: Reglugerð (EB) nr. 1272/2008 um flokkun, merkingu og þökkun efna og efnablandna sem innleidd er í reglugerð nr. 415/2014 um flokkun, merkingu og umbúðir efna og efnablandna¹.

¹ Samsett reglugerð nr. 415/2014 á vef Umhverfisstofnunar: <https://ust.is/library/Skrar/Atvinnulif/Efni/Flokkun-og-merkingar/samsett-reglugerd-nr-415-2014.html>

ECHA: Efnastofnun Evrópu (e. European Chemicals Agency)² sem ber ábyrgð á margvíslegum verkefnum á forsendum ýmissa reglugerða, m.a. CLP og REACH.

Hættuflokkun/flokkun: Flokkun skv. viðeigandi ákvæðum CLP um mat á þeim áhættum sem fylgja notkun tiltekins efnis eða efnablöndu.

Innflytjandi: Aðili sem flytur vörur frá löndum utan Evrópska efnahagssvæðisins (EES) inn á EES.

UMFANG EFTIRLITS

Umhverfisstofnun vísar í bréf stofnunarinnar, dags. 30.7.2020, þar sem kynnt var eftirlit vegna ábendingar sbr. hlutverk Umhverfisstofnunar með framkvæmd efnalaga nr. 61/2013 og reglugerðar nr. 415/2014 um flokkun, merkingu og umbúðir efna og efnablandna. Eftirlitið fór fram sama dag og var markmið þess að skoða vöruna Sericol Seristrip Liquid og athuga hvort hún uppfylli kröfur reglugerðar nr. 415/2014 um flokkun, merkingu og umbúðir efna og efnablandna (CLP) og einnig var skoðað hvort varan falli undir gildissvið reglugerðar nr. 300/2014 um þvotta-og hreinsiefni sem innleiðir reglugerð (EB) nr. 648/2004 um sama efni.

MERKING

Í 32. gr. efnalaga, 4. gr. reglugerðar nr. 415/2014 og 1. kafla III. bálks í CLP eru ákvæði um merkingar efnavora. Af þeim ákvæðum leiðir að birgjar skulu tryggja að efni og efnablöndur sem eru tilbúin til notkunar séu merkt í samræmi við hættuflokkun þeirra. Texti merkinganna er varðar hættusetningar, varnaðarsetningar og viðvörunarorð skal vera á íslensku með ákveðnum undantekningum sem kveðið er á um í 4. gr. reglugerðar nr. 415/2014 en eiga ekki við um þær vörur sem hér eru til skoðunar.

Eftirfarandi atriði þurfa að koma fram á merkimiða í samræmi við framangreindar kröfur sbr. neðan-greindar vísanir í einstök ákvæði CLP.

- Nafn, heimilisfang og símanúmer birgis eða birgja í samræmi við a)-lið 1. mgr. 17. gr. Birgir er skilgreindur sem framleiðandi, innflytjandi, eftirnotandi eða dreifingaraðili sem setur á markað efni, eitt sér eða í blöndu, eða setur blöndu á markað.
- tilgreint magn efnisins eða blöndunnar í vöru sem er tiltæk almenningi (t.a.m. rúmmál) í samræmi við b)-lið 1. mgr. 17. gr.
- Vörukenni í samræmi við c)-lið 1. mgr. 17. gr. og 18. gr. Vörukenni eru upplýsingar sem gera kleift að bera kennsl á efnið eða blönduna.
  - Í tilfelli efnis: efnaheiti og CAS/EB(EC) númer þess.
  - Í tilfelli blöndu: vöruheiti og heiti allra þeirra efna í blöndunni sem hafa áhrif á flokkun hennar að því er varðar bráð eiturhrif, húðætingu eða alvarlegan augnskaða, stökkbreytandi áhrif á kímfrumur, krabbameinsvaldandi áhrif, eiturhrif á æxlun, næmingu öndunararfæra eða húðnæmingu, sértæk eiturhrif á marklífða (SEM) eða ásvelgingarhættu.
- Hættumerki í samræmi við d)-lið 17. gr. og 19. gr. og töflu 1.3 í lið 1.2.1.4 í I. viðauka.
- Viðvörunarorð (Varúð eða Hætta) í samræmi við e)-lið 17. gr. og 20. gr.
- Hættusetningarnar í samræmi við f)-lið 17. gr. sbr. 21. gr.
- Varnaðarsetningarnar í samræmi við g)-lið 17. gr. sbr. 22. gr.

² Vefur Efnastofnunar Evrópu: <https://echa.europa.eu/>

- Reitur fyrir viðbótarmerkingar ef við á sbr. 17. gr. og 25. gr.

Fylgja skal töflu 1 varðandi stærð hættumerkinga og rými á umbúðum undir þær.

Tafla 1: Kröfur um lágmarksstærð merkimiða og hættumerkjana. Taflan samsvarar töflu 1.3 í lið 1.2.1.4 í l. viðauka við CLP með síðari breytingum.

Rúmmál umbúðanna	Stærð merkimiðans (mm)	Stærð hvers hættumerkis (mm)
ekki umfram 3 lítra	a.m.k. 52 × 74, ef unnt er	ekki minna en 10 × 10 a.m.k. 16 × 16, ef unnt er
meira en 3 lítrar en ekki meira en 50 lítrar	a.m.k. 74 × 105	a.m.k. 23 × 23
meira en 50 lítrar en ekki meira en 500 lítrar	a.m.k. 105 × 148	a.m.k. 32 × 32
meira en 500 lítrar	a.m.k. 148 × 210	a.m.k. 46 × 46

ATH: Við mælingu á stærð hættumerkis skal miða við lengd á hliðum merkisins eins og sýnt er á mynd 1 sbr. kafla 4.3.2 í leiðbeiningarriti ECHA um merkingar og umbúðir í samræmi við CLP.³

ÖRYGGISLOK

Ákvæði um barnheld öryggislok er a finna í lið 3.1 í II. viðauka CLP. Skylt er að setja öryggislok á umbúðir vöru sem flokkast m.t.t. eftirfarandi flokka (viðeigandi hættusetningar fylgja í sviga):

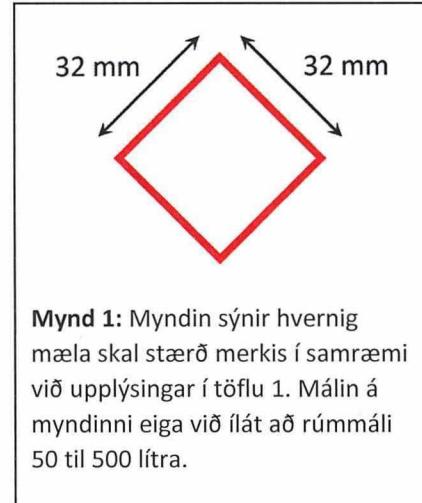
- bráð eiturhrif - 1. til 3. undirflokkur (H300, H301, H302, H310, H311, H330, H331).
- sértæk áhrif á marklífða (SEM) - 1. undirflokkur (H370, H372).
- ásvelgingarhætta - 1. undirflokkur (H304).
- húðæting - 1. undirflokkur (H314).
- Einnig á vörur með metanolí (3% eða meira) eða díklórmetani (1% eða meira).

Fylgja skal staðlinum EN ISO 8317 á endurlokanlegar umbúðir og CEN EN 862 á umbúðir sem eru ekki endurlokanlegar þegar nota skal barnheld öryggislok.

ÁPREIFANLEGAR VIÐVARANIR

Ákvæði um ápreifanlegar viðvaranir er að finna í lið 3.2 í II. viðauka CLP. Skylt er að setja ápreifanlega viðvrun á umbúðir vöru sem flokkast m.t.t. eftirfarandi flokka (viðeigandi hættusetningar fylgja í sviga):

- bráð eiturhrif - 1. til 4. undirflokkur (H300, H301, H302, H310, H311, H312, H330, H331, H332).
- húðæting (H314).

³ Guidance on labelling and packaging in accordance with Regulation (EC) No 1272/2008 á vef ECHA (PDF): https://echa.europa.eu/documents/10162/23036412/clp_labelling_en.pdf/89628d94-573a-4024-86cc-0b4052a74d65

- stökkbreytandi áhrif á kímfrumur - 2. undirflokkur (H341).
- krabbameinsvaldandi áhrif - 2. undirflokkur (H351).
- eiturhrif á æxlun - 2. undirflokkur (H361).
- næming öndunararfæra (H334).
- sértæk áhrif á marklíffæri (SEM) - 1. og 2. undirflokkur (H370, H371, H372, H373).
- ásvelgingarhætta (H304).
- eldfimar lofttegundir, vökvær og föst efni - 1. og 2. undirflokkur (H220, H221, H224, H225, H228).

Áþreifanlegar viðvaranir skulu uppfylla kröfur staðalsins EN ISO 11683 með áorðnum breytingum.

NIÐURSTAÐA EFTIRLITS

Sericol Seristrip Liquid

Um er að ræða vörum sem notuð er til að hreinsa stensla og net eftir silkiþrykk. Varan kemur í 5 L umbúðum frá framleiðanda en fyrirtækið umpakkar í 1 L umbúðir fyrir sölu. Enso ehf. er birgir⁴ vörunnar hér á landi.

Hvorki voru til eintök af vörunni í 1 L umbúðum né 5 L umbúðum þegar eftirlitið fór fram en myndir af vörumnum frá ábendanda og birgi sýndu að engar innihaldslýsingar, hættusetningar, eða hættumerki voru á 1 L umbúðum en 5 L umbúðir frá framleiðanda eru hættumerktar.

Innihaldsefni sem hafa áhrif á hættuflokkun vörunnar eru tilgreind í öryggisblaði sem birt er á sölusíðu fyrirtækisins og eru eftirfarandi:

- Orthoperiodic acid (CAS 10450-60-9)
- Sulphuric acid (CAS 7664-93-9).

Varan er seld í heildsölu til fagmanna en ekki seld almennum neytendum. Kröfur hvað varðar barnheld öryggislok og áþreifanlega viðvörun fyrir blinda og sjónskerta gilda einungis um þær vörur sem seldar eru almenningi, sbr. ákvæði 3.1. og 3.2. í 3. hluta I. viðauka við CLP. Viðbótarskilyrði varðandi merkingar þvotta- og hreinsiefna eiga að sama skapi aðeins við um vörur seldar almenningi.

FRÁVIK

1. Merkingar vantar á 1 L umbúðir. Skv. 4. gr. reglugerðar nr. 415/2014 skulu merkingar á umbúðum efna og efnablandna vera á íslensku. Á merkingunum þarf eftirfarandi að koma fram sbr. vísanir í einstök ákvæði CLP:
  - a. Nafn, heimilisfang og símanúmer birgis sbr. a)-lið 1. mgr. 17. gr.
  - b. Tilgreint magn efnis í pakkningunni (1 L) sbr. b)-lið 1. mgr. 17. gr.
  - c. Vörukenni sbr. c)-lið 1. mgr. 17. gr. en vörukenni fyrir efnablöndu skal, auk viðskiptaheitis vörunnar, innihalda auðkenningu þeirra efnas sem hafa áhrif á flokkun hennar að því er varðar tiltekna hættuflokkja (m.a. húðætingu og alvarlegan augnskaða líkt og á við um framangreind innihaldsefni – sjá nánar í kaflanum um Umfang) sbr. b)-lið 3. mgr. 18. gr.
  - d. Hættumerki sbr. d)-lið 1. mgr. 17. gr., 19. gr. og töflu 1.3 í lið 1.2.1.4 í I. viðauka
  - e. Viðvörunarorð sbr. e)-lið 1. mgr. 17. gr. og 20. gr.
  - f. Hættusetningar í samræmi við hættuflokkun sbr. f)-lið 1. mgr. 17. gr. og 21. gr.

⁴ Framleiðandi, innflytjandi, eftirnotandi eða dreifandi með staðfestu á Evrópska efnahagssvæðinu sem setur efni á markað, hvort sem það er hreint, í efnablöndu eða í hlutum.

g. Varnaðarsetningar í samræmi við hættuflokkun sbr. g)-lið 1. mgr. 17. gr. og 22. gr.

ÁBENDINGAR

Kröfur um öryggisblöð eru settar fram í 31. grein reglugerðar (EB) nr. 1907/2006 um skráningu, mat, leyfisveitingu og takmarkanir að því er varðar efni (REACH) sem innleidd er hér á landi með reglugerð nr. 888/2015. Birgjar hættulegra efna og efnablandna skulu afhenda viðtakendum varanna, sem hyggjast nota þær við iðnaðarstarfsemi/faglega starfsemi, öryggisblöð sem uppfylla *Kröfur um samantekt öryggisblaða* sem birtar eru í II. viðauka⁵ við REACH.

Blöðin skulu vera á íslensku eða ensku og staðfærð að fullu fyrir íslenskan markað (m.a. þarf að gefa upp númer Eitrunarmiðstöðvar LSH í lið 1.4). Athygli er vakin á að öryggisblöð sem eru birt á heimasíðu fyrirtækisins innihalda eldri, úrelt hættumerki og standast ekki kröfur REACH.

Reykjavík, 1. september 2020

Fífa Konráðsdóttir

⁵ Gildandi útgáfu II. viðauka má nálgast í reglugerð (ESB) nr. 830/2015:
<https://www.efta.int/sites/default/files/documents/legal-texts/eea/other-legal-documents/translated-acts/icelandic/i32015R0830.pdf>